

ITALIA.

482

Noct Atticar, cap. i. Timæus in Historijs, & M. Terentius Varro in Antiquit. *Lucana Armenta maxima & validissima olim ibidem fuisse*, testatur Lucilius:

*Quem neque Lucanis oriundi montibus, tauri
Ducere protelo validis cervicibus possent.*

Nutrit Italia præter alias Aves, Aquilas, Vulturesque, carnivoras & rapaces volucres, historijs Romanorum Veterum etiam nobilitatas. Infinita hic, ne prolixior sim, præteriens, ad Imperium Majorum venio. Gubernationis & Imperij, sub quo vetustissimi fuerunt *Italiae terra* habitatores, non magna sunt apud antiquos Scriptores Documenta, neque Notæ admodum indubitatæ. Multa quidem eaque speciosa Annus Viterbiensis comminiscitur de Comero, primo in Regionem hanc advena, de Chamo, Iano, Sabatio, Saga, Crano, Auruno, Matote, Tage, Osiride, Hercule, rusco, Alteo, Ritim, Italo, Morgete, Roma, Romanesso, Iasio, & alijs: Sed horum apud probatos Historicos nullum est vestigium. Variorum autem, cum Græcorum, tum Latinorum, præcipue Dionysij Halicarnassæ, Pompei Trogi, Solim Polyhistoris, & aliorum Monimentis diligenter perlustratis, discimus multis ante conditam Urbem Ætatibus, varia in Italia populorum, cum primis Siculorum, Aborigine, Ligurum, Umbrorum Etruscorum viguisse Imperia: quæ cum ævo senescente vel in Romanorum ditionem, vel ad nihilum redacta, certis gradibus.

Initio *Roma* gubernata est a Regibus annos CCXLIV, teste Dionysio & Livio, quos in Romana historia lequi rectissimum est. Apud ipsos etiam rerum gestarum series legenda est, & considerandum, creuisse potentiam fortis militari labore & disciplina: domi vero modestia & justitia gubernationis, & ordinum ac onerum distinctione. Postea propter tyrannidem & libidines pulsam esse familiam Regiam, sicut læpissime causæ mutationum in Imperijs libidines fuerunt. Regum nomina hæc sunt, *Romulus*, qui regnavit annos XXXVII; *Numa*, qui XLIII; *Tullius Hostilius*, qui XXXI; *Ancus Martius*, qui annos XXI; *Tarquinius Priscus*, qui annos XXXVI; *Servius Tullius*, qui XLIV; *Tarquinius Superbus*, qui X XV. Hic expulsus est Regno propter Filij scelus, qui Lucretiam per vim compresserat. Pulsis autem Regibus partaque libertate annua Imperia facta, acbini Consules creati sunt. Horum primus *L. Junius Brutus*, cui suscepitus est Sp. *Lucretius Tricipitinus*, atque huic M. *Horatius Pulvillus*. Manuit autem Italia in *Consulum*, libera Republica: inque *Principum Romanorum*, eadem oppressa, potestate, usque ad *Imp. Casarem Fl. Momylum Augustulum*: quem quum abdicare jussisset *Odoacer Herulus* Gothorum Rex, nobilissimam Regionem in suam redegit potestatem, cæsusque *Theodorico*, ipsiusque Successoribus possidendam reliquit. Fastos *Consulum Romanorum*, & *Imperatorum*, adponere non est necesse, quum in omnium manibus sint. Qua autem fuerit forma primæ gubernationis Regiæ, quæ incrementa, quæ Legum & Magistratum mutationes, quanta fuerit Romanorum virtus, quæ bella, quam varii motus domestici, donec Roma Monarchiam Orbis Terrarum adepta est: ac deinde quomodo luxu, bellis Civilibus, & fatali Orbis mutatione tursus amiserit & virtutem & Imperium, ex integris historijs cognoscendum